

Elektronaltidende, 21/11-1944

Mr. 322.

Leg. rad Slung
B. Chap W. W. W.
S. Sig. W. W. W.
S. A. Chap. Scott = # 5-12

Gamle, frie Nationer

HOLLANDS Uafhængighed vil ikke genopstaa! Overalt hvor denne Udtalelse, som stammer fra den tyske Rigskommissær Seyss-Inquart, er blevet kendt i den Form, som Telegrammer og Korrespondancer havde givet den, maa den have gjort et voldsomt Indtryk. Ikke mindst har den gjort Indtryk i Norden, da Norges Navn var nævnt i Forbindelse med Hollands. Uvilkaarligt spørger man, hvad Hensigten og Meningen er med en saadan Udtalelse.

Man kunde maaske indvende, at Sagen i og for sig ikke vedrører *Danmark*, da Danmarks fremtidige Uafhængighed allerede er tilsagt og tilsikret os fra tysk Side. For vort eget Vedkommende er Sagen klar, saa længe et Ord er et Ord, et Tilsagn et Tilsagn og en Mand en Mand. Danmark vil vedblive at være et uafhængigt Rige, som det har været i tusind Aar! Vi vil samarbejde med andre Nationer, vi vil indrette os paa den til enhver Tid foreliggende Virkelighed, og vi vil gerne være med til at bygge et bedre, fastere og fredeligere Europa end det, som Fortiden kendte. Men vi vil gøre det som et frit Folk paa Danmarks egen Grund, saaledes som vi ogsaa har Tilsagn om, at det skal blive.

Naar Ordene om Holland og Norge alligevel har gjort et saa stærkt Indtryk, skyldes det bl. a., at der jo her ikke er Tale om Fremtiden for de første, de bedste Nationer, men om fribaarne Folk af gammel Adel i Nationernes brogede Flok. Nordmænd og Hollændere! Blev der skrevet stoltere Saga, eller er der Folk, som har større Bedrifter at pege paa? Det suser i Norges Historie af Storm og Bølgebrus, om Snækker, som stævner ud over Oceanernes Vidder, det klinger af Øksehug i Skovene — og af Sirenernes Tuden fra den gamle Søfarernations moderne Storflaade. Islands Sagaer, Nordens Kampe, Sydhavsfarernes Hvalfangster — og i Kulturen Navne som Bjørnsson og Henrik Ibsen — altsammen er det Dele af Norges stolte Historie og født af et fribaarnt Folks ukuelige Aand. Og Holland! Er det ikke, som om man endnu hører Drønet fra Kartoverne og Musketterne i Frihedskampen mod Spanierne? Er Hollands indre Historie ikke en Fortælling om et Folk, som vægede sig med Vaaben mod

Mennessker, og erobrede Jord fra Havet? Eller har noget europæisk Folk en stoltere Kolonihistorie end Hollænderne, som byggede deres Rige i Østen og styrede det bedre og dygtigere, end Englændere, Fransk-mænd, Portugisere og Spaniere har styret deres Kolonier? Det gav Hol-land Rigdom — det blev et Land lysende af Velstand, duftende af Krydderier og alt, hvad der er godt. Men ogsaa et Land med Kultur, høj Kultur som kan konkurrere med en hvilkensomhelst anden Kultur. Hvor Resultater skal tælle, behøver Hol-lænderne ikke at slaa Blikket ned for nogen. De har gennem Aarhundre-der kæmpet for Friheden, de har været Borgeraandens Bærere. De hø-rer som Nordens gamle germanske Nationer til Folkeslagernes Adel, som med den mest uomtvistelige Ret sad med Foden under eget Bord og skot-tede deres Hus, saa det kunde væ-re et Mønster for andre.

Skal saadanne Nationer miste deres Uafhængighed?

Vi gaar ud fra, at dette ikke er Tysklands Mening og slet ikke *kan* være det, men at det første Indtryk skyldes den usmidige og alt for korte Form, som telegrafiske Gengivelser ofte har. Ikke mindst den tyske Rigskansler og Fører har jo ofte givet Udtryk for sin absolute Respekt for ethvert virkeligt Folks Ret til at være sig selv, ja dets Pligt til at være det. Og Nordmænd og Hollændere er netop gamle, fribaarne Nationer med deres eget, egenartede og ubestridelig Særpræg. Vi opfatter da heller ikke de tyske Udtalelser i dette Spørgsmaal som en Proklamation af, at Norge og Holland mister deres Uafhængighed i hævdvunden Forstand. Hvis det var Meningen, havde man sikkert ogsaa valgt en anden og højtideligere

Form — saavist som det var god germansk Skik at foretage visse celebre Eksekutioner i Offentlighed paa Torvet, og ikke at lade Ofrene kvæle i Dølgsmaal. Man havde sikkert ogsaa valgt et andet Tidspunkt — nemlig naar Krigen var forbi. Af alt, hvad man hidtil har hørt fra Tyskland, er det ganske vist Hensigten, at man vil bygge et nyt Europa med et helt anderledes økonomisk, politisk og kulturelt Samarbejde, end man kendte i det gamle. Men, man vil lade Planens Detailler vente, til Vaabnene er holdt op at

tale. Ikke saaledes at forstaa, at man ikke allerede nu forbereder Fremtidens Eventualiteter. Men man erkender nøgternt, at det netop er Eventualiteter, indtil Krigens endelige Resultat foreligger.

Denne Politik, som sikkert er langt klogere, end hvis man vilde ordne en Verdensdels Skæbne fra i Dag til i Morgen, forrykkes da heller ikke, naar man læser sidste Halvdel af det fyldige Berlinertelegram om de smaa Landes Fremtidsstilling. Det betones jo der, at selv mellem Holland og Norge er de geopolitiske og historiske Forhold forskellige. Dernæst, at der kan tænkes mange forskellige Samarbejdsformer — som Eksempler nævnes en Akse-Alliance eller Tilslutning til Tremagtpagten. Men især: „*Et fast Skema eksisterer ikke. Solidaritet og Kammeratskab bliver det afgørende*“. Altsaa noget helt andet end en Proklamation af, at det ene eller det andet gamle frie Folk og Land forsvinder fra Europas Orkester.

En anden Vej end Solidaritetens og Kammeratskabets, hvilket sikkert maa forstaas som *den gensidige Forstaaelses og de frie Viljers Vej*, kan vi heller ikke tænke os, hvis et lykkeligt og fredeligt Europa — og det er jo et saadant, man har proklameret — skal blive Krigens Resultat, endsige hvis Forholdet mellem de germanske Nationer skal være godt. Selvfølgelig kunde man teoretisk tænke sig et Europa bygget paa Tvang og Undertrykkelse. Men det blev ikke et lykkeligt Europa! Det blev et Hadets og Fortvivlelsens Sted, et Helvede paa Jorden, i alt Fald for de gamle fribaarne Nationer, for hvem Livet uden Frihed er et Liv uden Selvspekt og derfor et Liv uden Værd. Ingen Germaner — og i den Retning er smaa og store germanske Nationer ens — skøtter om et Liv i Slaveri. De kræver at leve mellem Liggemand og at agtes som saadanne. Det vil Tyskland, som er de smaa germanske Nationers Slægtning, forstaa — fordi det maa kende sin egen Vilje til Uafhængighed i dem.

Den Uafhængighed, som de tyske Udtalelser var vendt imod, skal da sikkert ogsaa kun opfattes som modvillig Isolation overfor et Nations Fællesskab.

Derfor er det ogsaa vort Haab, at den Vej, som vælges, naar Krigens engang er forbi, bliver den retfærdige og kendetegnet af Respekt for de frie Nationers Ret til uden Tvang og af fri Vilje at være uafhængige Deltagere i et loyalt Samarbejde mellem de europæiske Nationer for at gøre Europa rigere, enigere og lykkeligere, end det var i Splittelsens Aarhundreder.